

ЗЕМЛЕДЕЛСКА

Д-ТО „СЪГЛАСИЕ“ — ПЛЪВЕНЪ

В. „Земледелска Защита“ излиза веднъж въ седмицата.
Цѣната на вѣстника е за година 6 лева въ прѣдплата. На ученици се отстъпва за 5 лева. За странство се прибавятъ само пощенскитѣ разноси.

Всичко което се отнася до вѣстника се испраша до администрацията въ гр. Плѣвенъ.

ЗАЩИТА

За частни обявления се плаща по 2½ ст. на дума въ послѣдната страница, а на първа по 5 ст. Обявления отъ сѣдебнитѣ пристави се помѣстватъ по особено споразумение.

Неплатени писма не се приематъ и необнародвани ръкописи не се връщатъ, освѣтъ ако сѣ придружени съ пощенска марка.

ЗЕМЛЕДЕЛСКО-ЕКОНОМИЧЕСКИ ВѢСТНИКЪ

Редактира се отъ Редакционенъ Комитетъ.

Отговоренъ редакторъ, членъ отъ Редакционенъ Комитетъ: Янко Ст. Забуновъ.

ВЪЗВАНІЕ

Къмъ Земледѣлцитѣ въ България — отъ Централний Управителенъ Комитетъ на Българския Земледѣлски Сюзъ.

Братя земледѣлци!

Изглежда че нашето тегло като нѣма край, че има хора въ България, които, упоени отъ властѣта, сѣ се заклели не само да доудерѣтъ кожата ни чрѣзъ непосилни, неравномѣрни данѣци, чрѣзъ безбожни лихвари и пр., но и да ни отнѣматъ и най свещеннитѣ права гарантирани отъ законитѣ — правата за събиране и говорението. Вижда се ясно, че тѣзи хора сѣ се заклели да ни взематъ всичко човѣшко, да ни грабнатъ и най светото, което ние имаме въ България и като хора и като народъ. Тѣ искатъ да ни оставѣтъ само правото да мълчимъ и правото да плашаме. това което иматъ само робитѣ. Поискахме да се събираме на митинги, на протести, но намъ се отговори съ камшици, шашки и стрѣлба; поискахме да се застъпимъ за общинскитѣ си права, но намъ се отговори съ белегчета, интернирания и бой въ участѣцитѣ; най послѣ поискахме да се съберемъ на конгресъ, гдѣто да уформимъ нашитѣ законни искания, гдѣто да дадемъ на всички да разберѣтъ, че не ние сме размирницитѣ, не ние газимъ законитѣ, не ние сме смутителитѣ на реда и тишината, но насъ и тука не ни оставихъ. Никое съсловие въ България не е така тъпкано и прѣслѣдвано, както е съ насъ земледѣлцитѣ. Циганитѣ, що сѣ цигани, иматъ по голѣми и по широки права у насъ, отъ колкото ние земледѣлцитѣ.

Драги земледѣлци!

Съзнанието отъ всички ни, че общото благоденствие на тази страна зависи отъ благосъстоянието на болшинството въ нея, което въ случая сѣ земледѣлцитѣ, съ други думи, съзнанието, че благосъстоянието на народа, на отечеството и на тази многострадална земя зависи прѣимущественно отъ онова на земледѣлцитѣ, роди миналата година земледѣлското сдружаване — земледѣлската организация. Тази организация, проявена чрѣзъ I земледѣлски конгресъ си тури за задача моралното повдигане и материалното подобрене на робитѣ на земята. За постигане на това, тя почна законна борба за извоювание на права, които да подобриятъ окаянното положение на земледѣлцитѣ, тя нареди редъ искания, макаръ и още не добрѣ уформени, тя поиска да прѣмахне всички прѣчки, които спиратъ нашиятъ народенъ поминѣкъ къмъ прогреса. Но на тази наша, колкото законна толкова и човѣшка борба, не се погледна съ подобающето внимание отъ ония, които имахъ властѣта въ рѣшитѣ си. На тѣзи наша кауза, каквато всѣко правителство въ другитѣ страни би подкрѣпило съ всички срѣдства, у насъ се погледна съ лошо око отъ София. Намъ се даде ясно да разберемъ, че хората отъ София не позволяватъ събуждението на селенина—робъ; хората искатъ земледѣлеца да не съзнава своето окаяно положение, да не вижда своята сила. Селенина не бивало да плаче и тогава, когато го биятъ, не бивало той да се оплаква, не бивало да охка и тогава, когато го бодѣтъ съ остри шишове. Той билъ длѣженъ да работи като волъ, да събира като пчела, а да живѣе като просѣкъ. Че това е вѣрно, доказватъ хилядитѣ волуми до сега и че ако това не бѣше така, то нѣмаше да имаме стражарски коршуми на митингитѣ ни въ Руссе, Варна, Плѣвенъ, Ловечъ, Разградъ, Шуменъ, Хасково и др., то нѣмаше да имаме военно положение и врѣмenni наредби, то нѣмаше да ни извличатъ безобразно изъ вагонитѣ и тогава, когато си бѣхме платили билетитѣ, да ни откарватъ въ участѣцитѣ, само и само да не можемъ да се съберемъ на 29 миналий мѣсець на конгресъ въ Плѣвенъ.

Братя земледѣлци!

Нечувани сѣ теглата ни, нечувани сѣ гоненията противъ насъ, за да ни смажатъ и за да задушатъ болезнения ни гласъ. Но ще се отчаемъ ли отъ законната си борба, която водимъ отъ година насамъ? Но това би значило да се отрѣчемъ отъ себе си, отъ интереситѣ си, отъ най милото що имаме като хора и като народъ. Отчаянието е най голѣмото зло; то може да го има само у бабитѣ и страхливцитѣ. Хората отъ София нарочно ни притискатъ, за да се отчаемъ и напуснимъ борбата, но това тѣ нѣма да дочакатъ и видѣтъ. Българскитѣ земледѣлци, които е оставилъ хиляди трупове по височинитѣ на Шипка, Сливница, Драгоманъ, Пиротъ и другадѣ, който е спечелилъ лавритѣ на Българското оржие, не може и не бива да се отчае отъ борбата си, срѣщу шепя противници за една своя права законна и човѣшка кауза.

Драги земледѣлци!

Упълномощени отъ 200 души делегати, които бѣхъ успѣли да се промѣкнатъ до Плѣвенъ на 29 Октомврий т. г., Ви явяваме, че II Земледѣлски конгресъ ще се състои на 3, 4 и 5 Декемврий т. г. въ ст. София.

Ние Ви канимъ, съ това си възвание, да се явите на този многозначущъ конгресъ. Правото да искаме, правото да протестираме, правото да охкаме когато ни боли, никой не може ни го взема. Елате на конгресъ да обмислимъ за нашето неосносно положение, да опрѣдлимъ нашитѣ искания, да потърсимъ цѣръ на нашитѣ боли, да туримъ на по здрава основа нашето сдружаване, за да бжде то истински двигателъ за напредѣкъ въ отечеството ни, на това отечество, на което сме давали и готови сме да даваме мило и драго.

Елате на конгресъ да искажемъ и нашето проклятие на она политическа група у насъ, която си е турила за задача да ни смаже, за което тя ни се посвѣни да уроси българскитѣ полета съ кръвта на земледѣлцитѣ и да пропѣди по чуждбина стотини здрави синове.

Драги земледѣлци!

Ако полицията отново се втурне да Ви поврѣща и да Ви извлича изъ вагонитѣ, както това бѣ на 27, 28 и 29 Октомврий, ако българскитѣ желѣзници, тия желѣзници които градимъ, отказатъ гостоприемството си за насъ и не искатъ да ни возятъ къмъ София, ако шосетата, тия шосета, които ние съ потѣта си градимъ, ни отказатъ да ги тъпчимъ, тогава потърсете пѣтеки — България е още доста широка, за да се намѣрѣтъ пѣтеки, тогава елате съ своитѣ каруци и коне; Вие имате още достатѣчно свой собствени добитѣци и каруци, които ще Ви возѣтъ къмъ София.

Сдружени земледѣлци!

Вашитѣ интереси, Вашитѣ болки, Вашето окаяно положение, Вашето право дѣло Ви вика на конгресъ въ София. Събрани на конгресъ не да събаряме, а да градимъ, не да разрушаваме, а да създаваме, не да расплитаме, а да плетемъ. не да размиряваме, а да миримъ, ние изпълваме нашитѣ длѣжности, както къмъ себе си така и къмъ отечеството.

гр. Плѣвенъ, 15 Ноемврий 1900 год.

Отъ Центр. Упр. Комитетъ.

Какво поведение трябва да държат земеделските, лозарските, спестовните и др. земедел. дружества спрямо земеделския съюз?

Понеже главната цел на земеделския съюз е да действва за подобрене положението на земеделците и за повдигане на техния поминък, то естествено е, че всички дружества, които, по един или друг начин, прислужват една от горните цели, било като доставяват на своите членове — земеделци евтин кредит, евтини стопански средства, или пък се грижат да подобрят отделните стопански отрасли, трябва да работят в хармония със съюза. Подобрене материалното положение на земеделците, както и повдигане на техния поминък не може друго яче да се постигне, ако болшинството от земеделците не се сдружават и енергически се застъпят за това що искат, тогава, когато нашето законодателно тяло и правителство то не искат и да знаят за това което тежи на земеделците. Понеже земеделския съюз, който захрана своето съществуване от миналата година, дава най-сериозна гаранция за действие в подобно направление, стига да намери поддръжка в болшинството на българските земеделци, ние съветваме, щото всички дружества, които носят земеделски характер, да се присъединят към земеделския съюз, като съ това те ще го подкрепят, както материално, така и морално.

В България съществуват повече от стотина земеделски и главно земедел. — спестовни дружества, в които като членове влизат земеделци. Ако всички тези дружества, които броят с десетина хиляди членове, влизат в съюза като отделни дружби, то непременно съюза значително ще се усили, още повече, че в тези дружества влизат по-разбрани земеделци. В такъв случай, съюза много по-рано ще представлява една неоторима сила, против която никое правителство не ще може да отива.

Един добър пример, за присъединяване на равни земедел. дружества към земеделския съюз, виждаме в Германия. Земедел. съюзът в тази страна, който съществува от 7—8 години, брои днес около 210 дружества в състава си, а именно: една централна друж. каса, 66 спестовни каси, 21 консумни друж., 10 млъкарски, 10 спиртоварски, 2 млъкарско-спиртоварски, 1 за продаване на жита, 4 говедарски, 77 коне-дски, 1 пресово, 1 за продажба на тютюн, 2 за вършида, 1 хлбарско, 1 за произвеждане цвеклово семе, 2 воденчарски (парни), 1 коларско, 2 тухларски, 1 млъсарско, 4 за използване животни и 1 овощарско.

Освѣтѣ това към Германския земедел. съюз през 1893 год. се е присъединило Германското селско дружество съ всичките си членове и капитала си от 40,000 марк, съ които значително е помогнало на цѣлата на съюза, както съ своите членове, така и съ своите капитали.

Застраховане на земеделските капитали.

(Продължение).

В един от миналите броеве на вѣстника, ние видѣхме, че застрахуването на земеделските произведения от градобитнина, по този начин, както сега се практикува въ нас, не ще може да отиде много надалече, а че те трябва да се направят известни промѣнения въ закона, като се запази принципа на застрахуването. Прѣди да искажем мнѣнието си за тези реформи, ние общахме да разгледаме прѣдставените мнѣния за подобни реформи от г. г. Дичев и Беровъ — чиновници по застрахователното дѣло, въ техни доклад до министър на Търг. и Земеделството, печатанъ въ брой 170 на държавен вѣстникъ — тази година и това на г. *Ив. Сарановъ* — началник на отделение въ министерството на Земеделството и Търговията, печатанъ въ кн. 6 на „Списанието на Икономическото Дружество“, въ София от г. г.

г. *Сарановъ*, слѣд като обстоятелствено разгледва въпроса за застрахуването въ нас и го сравнява съ това въ другите държави, казва: „азъ се потрудохъ да докажа, както съмъ убѣденъ, че формата на застрахуването от градобитнина въ насъ е добра и е съобразна съ нашите културни условия... Нашето застрахуване против градобитнината страда от не добра и несъвършенна организация. Всѣко едно застрахователно учреждение може само тогава да се счита напълно организирано, когато: 1) Има добър, правилно обосновавъ тарифъ за премийтъ, 2) когато има достатъчен капиталъ, за да покрива извънредните загуби и 3) когато плаща на време“.

Той е на мнѣние: 1) да се изработи единъ тарифъ за премийтъ, които за сега сж твърде малко (0.3% от стойността на застрахуваните произведения) и да се увеличи върхнината от 5% до 15%, споредъ мѣстата и културата и 2) Върхнината за градобитнината, както училищната да се пише въ бюджета на приходъ и на расходъ за градобитнината, или пъкъ ако остане да се събира като оборотенъ приходъ, недобрите от тая върхнина къмъ 1 Януарий, всѣка година, да се отнасят за сѣтка на слѣдните години, т. е. всѣка година да се ликвидира съ такава сума от върхнините, каквато е постъпила презъ годината, безъ разлика за коя година, сж били постъпленията. Ако това е невъзможно, то те трябва да се допусне да се правятъ краткосрочни заеми у земеделските каси, на които лихвата нѣма да е много голѣма.

г. г. *Дичевъ и Беровъ*, искаватъ мнѣние: 1) Распрѣдѣлението на премийтъ да става на основание обявената стойност на застрахуваните посѣви. На практика това ще може да се приложи, споредъ авторитѣ, като се държатъ специални книги въ всѣка община, въ които земеделците ще бждатъ длъжни, както правятъ и сега, под страхъ на глоба, да вписватъ къмъ 1-й Януарий и 15-й Юний, като и при всѣко ново засѣване, засѣтото и засѣденото пространство, размѣра на произведенията, които се очакватъ отъ това пространство и по съществуващата пазарна цѣна ще се впише и стойността на произведенията. Въ една графа ще се впише размѣра на застрахователната премия, която слѣдва да се събере отъ държавните бирници. Агентите, заедно съ общинските власти, ще провѣрватъ засѣтото пространство. Премийтъ по-рано ще се опрѣдѣлятъ отъ бюро за градобитнината съ една специална тарифа. Тази тарифа ще се изработи въз основаване на приблизителното общо пространство, което заема всѣка една отделна култура въ България и приблизителното общо пространство, което е било поврѣждано отъ градушки презъ последните четири години. Отъ сбора на премийтъ слѣдва да се образува фондъ отъ 3,000,000 л., който ще бжде достатъченъ да покрие срѣдните годишни загуби отъ градобитнината въ цѣлото княжество.

2) Опѣнене на загубите от градобитнината да не става подъ прѣдсѣтелството на околийските началници, които споредъ събрачите свѣдѣния не добри извършватъ работата, а да се уреди специална агенатура отъ добри избрани лица, запознати съ работата. Тази агенатура трябва да се състои отъ агенти по единъ въ всѣка околия. Такви агенти могатъ да се намерятъ изъ въспитаниите на земеделските училища. Расхода, който трябва да си наложи бюро за градобитнината за тази цѣль ще възлиза най-много на 153,000 л., като се счита, че на единъ агентъ ще се плаща годишно най-много 1800 л. Разносиките въ този случай ще бждатъ съ около 60—70 хиляди лева повече отъ катагодишните. Постоянните агенти, понеже презъ цѣлата година не ще бждатъ заняти, ще могатъ да изпълняватъ нѣкой работи по земледелието, като земеделските надзиратели, а най-вече по земеделската статистика.

3) Рекламацията на недоволните за опѣните трябва въмѣсто отъ мировите сѣдии да се разрешаватъ отъ арбитражъ, тъй като първите не сж запознати съ земледелието и често пѣти неправилно и кжсно разрешаватъ спорътъ.

4) За да се уреди наврѣменното плащане на обезщетенията премийтъ да се внасятъ въ ковенциите въ сѣтка на Бълг. Народна Банка „Фондъ Градобитнина“.

5) Да се запази принципа за репартицията (намалване на обезщетението, вслучай че загубите надминатъ фонда). Въмѣсто да не се признаватъ загуби до 20%, както е по закона, да се отдържатъ 1% отъ раздаваните обезщетения, ако на едно лице те достигнатъ до 100 лева и по 10% отъ обезщетения за лица, които сж имали посѣви убити 100%.

6) Да не се изхвърлятъ тютюните отъ застрахуването и

7) обезщетенията да не подлежатъ на конфискация даже и за данъци.

Слѣд като разгледяхме тези двѣ мнѣния по промѣненията, които трябва да се направятъ въ закона за застрахуване земните произведения отъ градобитнина, намъ не ни остана почти нищо ново да кажемъ, защото ние не можемъ отъ да не се съгласимъ напълно съ прѣдложените промѣнения отъ помѣнатите господа, които сж продиктувани отъ практиката.

По въпроса за премийтъ, ние мислимъ, че е необходимо да се поставятъ такива въ всѣка култура, а още те трябва да бждатъ различни и за различните райони. Естествено е, че не трябва да бждатъ еднакви премийте въ мѣста, които постоянно се би-

ятъ отъ градъ и такива, кждѣто никогда или рѣдко се помни да е падаль градъ. Даже и въ известни култури въ нѣкой районъ съвсѣмъ да се изхвърлятъ отъ застрахуване, щомъ те постоянно се биятъ отъ градъ, въмѣсто всѣка година да имъ се плащатъ обезщетения, когато възможно би било захранването на друго нѣкое занятие, или сѣнието на други култури, които по слабо се поврѣждатъ. Свѣдѣние за градобитнито ще се взематъ отчасти отъ бюро за послѣдните 4 години, отчасти отъ метеорологическите станции и отъ финансовото министерство, кждѣто сж постъпвали прошения за опрощаване на поземелния налогъ. Нѣ понеже и тези свѣдѣния не ще бждатъ съвсѣмъ достатъчни, то те трябва да се промѣняватъ.

За усилване на фонда добръ ще бжде, ако освѣн прѣдвидените премии, които ще се плащатъ отъ земеделците, правителството прѣдвиди и субсидия за фонда, която да не бжде по малко отъ единъ милионъ лева.

За да могатъ да се исплащатъ всѣка година пълните обезщетения непременно при опрѣдѣлене на премийтъ трябва да се гледа, щото те да се увеличатъ за да даватъ годишно една сума отъ около 3 милиона лева, която ще съответствува на сумата, която те трябва да се плаща срѣдно за обезщетения.

По въпроса за непризнаване онѣзи загуби, които достигатъ до 20%, както и намаление всѣко обезщетение съ 20%, ние намираме, че те е твърде справедливо, ако за расходи, които щѣхъ да се направятъ по превоза, жѣтва и вършида на храната се спаднатъ 10% и загуби само по малко отъ 10% да не се признаватъ.

По другите въпроси, именно по персонала за констатиране загубите, по застрахуване тютюна, обезщетенията да не подлежатъ за конфискация даже и за давѣци и пр. и пр. ние напълно се присъединяваме къмъ горѣприведените мнѣния.

Ние вѣрваме, че ако министерството на Търговията и Земеделството внесе цѣкон промѣнения по закона за градобитнината въ горната смисълъ, то нашето народно прѣдставителство, съ подобающе внимание, ще разгледа всичките изсвѣдения и ще ги подкрепи съ своя вотъ, като съ това ще принесе неоцѣними услуги на нашето земледѣлие. Нѣ всички учители пъкъ и други по-ителогически хора, които се движатъ между народа остава да съвѣтватъ земледѣлците въ ползението на института за застрахуване земл. произведения отъ градобитнината и че, ако до сега ставахъ нередовности, било въ исплащане на обезщетенията, или въ констатиране загубите, то те лесно могатъ да се избѣгнатъ, безъ ни ний малко да се нахвърлява съществуването на института.

Ще има ли гладъ презъ идущата година и какъ би можлъ отчасти да се избѣгне?

Въ по голѣмата частъ на нашето общество, презъ изтеклите мѣсеци: Септември и Октомври не наднахъ почти никакви дъждове, вслѣдствие на което посѣтите зимни растения не поникнахъ, или пъкъ които можахъ да поникнатъ, по нѣманието на влага неможахъ да порастятъ повече и или изсъхнахъ, или останахъ слабо развити. А извѣстно на всѣкому е, че нашия земледѣлецъ очаква главния си доходъ само отъ зимниците, защото при нашия климатъ те сж, които най-добре възнаграждаватъ положението трудъ отъ земледѣлеца. Случи ли се, че, по една или друга причина, зимниците не станатъ то те има непременно гладъ при повечето земледѣлци. Каква ще бжде плодородността презъ идущата година, при такова положение на земледѣлското производство, каквото е нашето, обикновено може да се прѣдскаже още презъ зимата, или въ краищата на есента, като гледа положението на зимните посѣви, защото нашия земледѣлецъ още не е развитъ толкостъ, щото да може скоро да съобразява условията и по тяхъ да нареди своето производство. Слѣдователно, съ голѣма положителностъ, може да се твърди, че ако посѣвите още не сж поникнали до началото на Ноември, че ако презъ Ноември захванатъ силни студове, както и повечето пѣти се случва и ако зимата продължава да бжде безсѣжна и суха, то непременно презъ идущата година ще има недородъ и много земледѣлци пакъ ще има да испитатъ гладътъ.

Наистина, често пѣти се случва, че непоникналите есенни посѣви поникватъ изъ подъ снѣгъ презъ зимата, или пъкъ, когато презъ зимата се случатъ топли безъ снѣжни дни. Това, обаче, не е много сигурно, защото, често пѣти, така поникнали посѣви лесно помръзватъ отъ скоро настѣпващите студове. Слѣдователно, на този

случайностъ трябва по малко да се уповаваме.

Нѣ какви мѣрки трябва да взематъ, земеделците, за да се избавятъ отъ гладъ?

Спорѣдъ насъ, най-добъръ ще бжде, ако земеделците още презъ зимата или презъ м. Ноември взематъ слѣдущите мѣрки:

1) Да прѣдприематъ едно наторяване на посѣтите, въ непоникнали, или слабо поникнали ниви съ сламестъ торъ. По този начинъ те ще доставятъ на посѣва една покривка, която те го прѣдпази отъ измръзване. Тази покривка ще бжде полезна както за слабопоникнали така и за още не поникнали посѣви, който, по всѣка вѣроятностъ, ще покара презъ зимата. Ако не се прѣдприеме подобно наторяване те трябва 80% да очакваме, че посѣвите въ помѣнатото положение ще измръзнатъ, или нѣма да поникнатъ.

2) Да изоратъ дълбоко нивите, на които мислятъ да сѣятъ пролѣтници, защото, по този начинъ, те се даде повече възможностъ на почвата да приеме по-голѣмо количество влага, необходима за по-раното и по-добро развитие на пролѣтниците. Освѣн това, съ такава едно оране те се даде възможностъ за разгъряние на по-голѣмо количество хранителни вещества, които сж-що тъй те помогнатъ за по-скорошното развитие на растенията.

3) Земеделците да се погрижатъ за до-ставянето на сѣмена отъ пролѣтница, като: пивоварски ячмѣкъ, пролѣтна пшеница, ржъ и др., отъ които нѣкоя вече сж опитвани въ насъ и сж дали добри резултати, или пъкъ като се погрижатъ за посѣване по-вече: царевича, овесъ, фий и др. тъй добри известни растения, защото, ако тези растения понѣ станатъ, тогава те се намаля ударътъ, който иначе пада много силно на гърбътъ на земледѣлеца и

4) Земеделските дружби да взематъ инициативата за събирането на храна въ селските хамбари отъ тези земеделци, които иматъ излишѣкъ храна, като за това се води сѣтка; така събраната храна да се раздаде отпосрѣдъ на нуждащите се земеделци, съ условие да я повърнатъ при първа възможностъ.

Земеделско-метеорологически бюлетинъ за периода отъ 18 Септември до 18 Октомври 1900 (ст. ст.)

(Издава централната метеорологическа станция)

Врѣмето изобщо презъ първата половина на отчетния периодъ (18 Септември до 18 Октомври) е било топло, ясно и съвсѣмъ сухо, а презъ втората половина — прохладно, облачно, слабо дъждовно и доста вѣтровито. Сухата, която съ малки прѣкъсвания продължаваше отъ прѣдидущия периодъ, много е погрѣшила на орането и сѣянето, а нѣкъдѣ и на покриването (зараването) на лозята. Новопосѣяните посѣви на много мѣста не могли да поникнатъ или пъкъ поникналите не могли да растатъ и напредватъ. Отъ друга страна врѣмето презъ тоя периодъ особено много е благоприятствувало за дозрѣването и прибирането на царевичата и гроздето, за прѣусѣвяването на закѣсенѣлото зеле, за жѣтва и вършида на ораза, за сушенето тютюна и пр.

Царевичата. Както презъ прѣдидущия така и презъ първата половина на отчетния периодъ врѣмето е продължавало да благоприятствува на дозрѣването на царевичите, на които брането е извършено всѣкъдѣ десетина и повече дни по късно отъ обикновеното врѣме. На много мѣста брането е могло да закѣснѣе чакъ до срѣдата на Октомври.

Количествено и качествено получената реколта отъ царевичата изобщо за Княжеството е повече отъ добра (4.5). Тя е отлична (6) въ Ломъ, Рахово, Тетевенъ, Търново, Павликени, Тутраканъ, Силистра, Садово, а срѣдна (3) въ Фердинандъ, Кеманларъ, Аккадѣларъ, Карнобатъ, Каваклий, Борисовградъ, Нови-Загора, Бръзово, Панигюрище, София и Ихтиманъ.

Лозята. Топлото врѣме презъ цѣлата първа половина на отчетния периодъ, придружено съ слаби прѣвалявания, много е помагало за дозрѣването на гроздето; ватова и всѣкъдѣ почти сж отложени брането на лозята около 10—25 дни по-късно отъ обикновеното врѣме. Така, гроздоберътъ е наченалъ при доста благоприятни условия около 25 Септември въ Враца, Плевенъ, Сухиндолъ, Русе, Силистра, Бургазъ, Сливенъ, Хасково, Стара-Загора, Чирпанъ, Пловдивъ, Пазарджикъ, около 1 Октомври въ Свищовъ, Разградъ, Попово, Ески-Джумая, Прѣславъ, Добричъ, Варна, Айтосъ, Пещера, Орхане, около 7 Октомври въ Османпазаръ, Шуменъ, Ихтиманъ, Дубница и на 16 Октомври въ Новипазаръ.

Получената реколта отъ лозята, изобщо смѣтано, е по-долна отъ срѣдна; само отъ систематически прѣсканите лозя, а такива сж малко, се е получила много добра

реколта. Въ околиците: Търново-Сейменска, Казанлъшка, Бръзовска даже не е имало гроздобер или е имало само въ няколко села, защото лозята сж биле съсипани или от градуска или от силна переноспора.

И качеството на виното изобщо е лошо, а само тук-там (Варна, Пръслав, Шумени, Разград, Сухиндол, Видин, Дубница, Пазарджик) доста добро и то от пръсканите лозя. Въ новата мъсть (шира) е намърено захар както слѣдва: въ Разград 23% (такова отлично качество виното тук отдавна не е имало), въ Сухиндол от пръсканите лозя най-много 22, а срѣдно 18%, въ непръсканите срѣдно 14%; въ Севлиево от пръсканите 15—18%; въ Образцовъ Чифликъ при Русе около 15% захар и 7% спирт; въ Шумени от пръсканите 17—19%, а от другите 14—16½%; въ Варна 16—17% от пръсканите лозя.

Фасулатъ. Реколтата от фасула общо за страната е добра; много-добра въ Тетевен, Кесарево, Търново, Пазарджик, а слаба въ Ломъ, Котелъ, Ямболъ, Златица.

Картофитъ въ по-големата част на Княжество сж дали повече от доара реколта; тя е отлична въ Тетевен и Казанлък, а само срѣдна въ Ихтиманъ, София, Панагюрище, Силистра, Враца и Фердинандъ.

Тютюнитъ е далъ изобщо добра реколта от доста добро качество. Като добра (4) е оценена реколтата и въ Дубница и Хасково, а като много-добра (5) въ Туграканъ, Курбунаръ, Ахило, Пловдивъ, Пешера и Пазарджикъ. Слабъ сборъ е полученъ от тютюна въ Борисовградъ, Чирпанъ, Казанлък и Нова Загора.

Захарното цвекло. Ваденето на захарното цвекло е почнало на много мѣста още въ срѣдта на Септемврий, но мѣкои от земледѣлците начели ваденето му чакъ от 8 Октомврий и могли да го довършатъ едвамъ къмъ 23 Октомврий. За това и копейните свѣдѣния за реколтата на захарното цвекло ще бждѣтъ съобщени по късно.

Оризътъ. Жътвата на ориза начежала още прѣвъ първата половина на отчетния периодъ (въ Пазарджикъ на 21 Септемврий), а вършидбата почти всѣкъдъ е била прѣвършена дождъ 18 Октомврий. Получената реколта и качествено и количествено е оценена изобщо като добра (4), а въ Пазарджикъ и Садово даже като много-добра (5). Общото количество е по-малко от ланското почти съ 1/3, защото тая година и по-малко рема е била посѣта съ оризъ.

Новите есенни посѣви. До края на отчетния периодъ (18 Октомврий) посѣването ниждѣ не е било довършено; то до тая дата почти и не било започнало въ Бѣлоградчикъ, Берковица, Враца, Плѣвенъ, Тетевенъ, Троянъ, Балбунаръ, Провадия, Котелъ, Ямболъ, Къзълагачъ, Каваклий, Нова Загора, Стара Загора и пр. Само въ Юго-западната част на Княжеството дждѣтъ прѣвъ втората половина на периода могълъ повечко да спомогне да се попрѣвърши посѣването и посѣвите да поникнатъ, а въ по-големата част на Княжеството посѣвите сж въ такава състояние, щото сж необходими крайно благоприятни условия, които да ги обезпечатъ срѣшу една възможна строга зима.

Рапицата. Състоянието на новопосѣаната рапица не е удовлетворително. Къмъ 18 Октомврий тя е била отлична (6) само въ Туграканъ, добра (4) въ Бѣла-Слатина, Сухиндолъ, Кралъ-Бунаръ (Кесарева околия) и Образцовъ Чифликъ при Русе, гдѣто, слѣдъ като била издѣна от глсеници, покарала нови листа, а въ Фердинандъ, Горня-Орѣховица, Търново и Разградъ състоянието ѝ е оценено като срѣдно (3). Въ Ломъ съсѣмъ издѣдена от глсеници, а въ Русе спасена наполовина пакъ от глсеницата на *athalia spinatum*. По нѣмание достатъчна влага състоянието на рапицата е лошо или съсѣмъ лошо и въ Никополъ, Плѣвенъ, Луковитъ, Ловечъ, Севлиево, Свищовъ и Бѣла.

Ливадитъ и пасбицата всѣкъдъ сж сж удържали въ удовлетворително, а даже и въ добро състояние. Оскъдица от паша ниждѣ не е имало.

По добитъка и домашните птици ниждѣ не е имало въ такъвъ размѣръ болести, щото да заслужава да се споменаватъ.

Пчелитъ. Състоянието за пчелите е най-задоволително; само от малко мѣста съобщаватъ, че то било слабо (Троянъ, Тръвна, Нова Загора, Панагюрище), а има много мѣста, гдѣто е отлично или поне много добро (Видинъ, Бѣла Слатина, Тетевенъ, Дръново, Елена, Търново, Балбунаръ, Туграканъ, Силистра, Добричъ, Провадия, Ахило, Каваклий, Т. Сейменъ, Орхание, Кюстендилъ). — Количеството и качеството на набрания медъ изобщо е повече отъ добро.

ПОЛЕЗНИ СЪВѢТИ.

Не пийте сурово млѣко. Най-големия бичъ на човѣчеството, днесъ за днесъ, е

охтиката. Споредъ статистиката, една четвъртина отъ цѣлото човѣчество страда отъ тази болестъ, а една шестина умира отъ нея. Тази болестъ е повече наследствена, обаче не сж рѣдка случайтъ, гдѣто хората се заразяватъ отъ други болни лица. Заразяването отъ охтиката става отъ вдѣхването на слюнки, прахъ и др. останки отъ охтичавъ човѣкъ, а така сжщо и отъ употреблението на продукти отъ животни, които сж заразени отъ охтика. Най-често става заразяването посредствомъ млѣко на животните, защото е доказано че около 40% отъ говедия добитъкъ страда отъ охтика. Млѣко, което произхожда отъ охтичави крави, а най-вече отъ такива, които иматъ охтика въ вието си е много опасно за употреблението, защото въ такова млѣко се съдържатъ охтичавите бактерии и минаватъ съ него заедно въ човѣшкия организмъ и го заразяватъ. У насъ на много мѣста е обичай да даватъ на малките дѣца сурово (неварено) млѣко, като по-добро и по хранително; така сжщо даватъ сурово млѣко на болни хора за да удрѣватъ по-скоро и да се уилкятъ. Противъ този обичай у насъ не бихме имали нищо, ако да сме увѣрени, че млѣкото произхожда отъ здрави животни — незаразени отъ охтика; нъ понеже е трудно на обыкновения човѣкъ да узнае дали животното не е заразено отъ охтика, то за прѣдпазване отъ тази голяма опасностъ, прѣпоръчва се да се употребява за пиение всѣкога добръ варено млѣко, защото въ такова млѣко охтичавите бактерии, ако сж се съдържали, измиратъ и не могатъ да заразяватъ. За да бже млѣкото съвършено безопасно, трѣбва да се вари въ по-големи съдове, та да може добръ да въври; въ малки съдове млѣкото се повдига прѣди да заври, затова такова млѣко е опасно за употреблението, понеже охтичавите бактерии умиратъ при по-силно варение. Тѣзи сж причините, които ни каратъ да повторимъ пакъ, че искате ли да сте здрави, употребявайте всѣкога добръ варено млѣко.

Заоравайте стърнищата още прѣвъ есенята. Нашите земледѣлци иматъ този лошъ обичай, че оставатъ стърнищата неизорани чакъ до пролѣта. Врѣднитъ отъ ненаврѣженото заораване на стърнищата сж голѣми: 1) Не подмѣтнатото стърнище дава възможностъ да се запазятъ и прѣзимуватъ по добръ разнитѣ неприятелни и зародиши отъ болеститъ по растенията и при сгоденъ моментъ на пролѣта, да започнатъ своето опустошително дѣйствието; 2) При неподмѣтнатитъ стърнища зисчии растителни части оставатъ на повърхността неизгнили, а съ това почвата губи много хранителни вещества; 3) Неизораното прѣвъ есенята стърнище не може да поеме толкова влага, колкото ако бѣ изорано, затова прѣвъ лѣтото посѣтитъ растения на него страдатъ повече отъ сушата; 4) Дѣйствието на топлината, мрза, вѣдхуа и всички останали фактори при неизоранитъ стърнища е много слабо, затова въ такава почва не могатъ да се приготвятъ достатъчно питателни вещества, необходими за вирението на растенията и 5) Пролѣтната свѣдба на нивитѣ неизорани още прѣвъ есенята, не може да се извърши наврѣме, обыкновенно се укѣсѣва, а пѣкъ знае се, че у насъ, гдѣто растенията страдатъ повече отъ суша, отъ колкото отъ киша, ранното пролѣтно сѣние има голямо влияние върху успѣха на растенията. Ето защо, ние още веднажъ повтаряме, че искаме ли да направимъ почвата си по плодородна и по-сгодни за вирението на разнитѣ културни растения, трѣбва да я изораваме още прѣвъ есенята и да я оставяме да лежи прѣвъ зимата на груби бразди.

Впрѣгане на кравитъ. У насъ, гдѣто земледѣлцитъ ни стопанства сж исклучително дребни и гдѣто стопанина самъ съ своята челятъ извършва всичката стопанска работа, умѣреното впрѣгане на млѣчнитѣ крави е прѣпоръчително, защото отъ опититъ, правени въ това отношение се узнало, че млѣкото, вслѣдствие умѣреното впрѣгане се е намалило много по-малко, отъ колкото е стойността на работата, извършена отъ кравитъ. Така че, умѣреното впрѣгане на кравитъ е икономично и полезно за тѣхното здравие. Не така стои въпроса въ голѣмитѣ стопанства (чифтици), гдѣто всичките работи се извършватъ отъ чужди — наемни хора. Наемния работникъ никога нѣма да бже така внимателенъ при впрѣгането на кравитъ, затова често пъти ще ги прѣсилва, нѣма да ги гледада добръ, а всичко това се отразява алъ както върху здравieto на кравитъ, така и върху тѣхната млѣчност. По тѣзи причини, въ голѣмитѣ стопанства никога не се прѣпоръчва впрѣгането на кравитъ.

Солъ за добитъка. Известно е, че заедно съ храната на добитъка трѣбва да му се дава и умѣрено количество солъ; казваме умѣрено количество, защото както всички

много дадено на добитъка врѣди, така и многото солъ влияе алъ върху здравieto имъ. Умѣреното количество солъ влияе най-много върху апетита на животнитъ и върху смилането на храната. Добитъкъ, на когото заедно съ храната се дава и нужното количество солъ, яде съ голѣмъ апетитъ и храната се смилва по добръ, защото солта влияе върху отдѣлянето на стомашнитѣ сокове. Солта влияе така сжщо върху качеството на млѣкото и върху външния изгледъ на животнитъ; такива животни даватъ по тѣвсто млѣко, иматъ добръ външенъ изгледъ и биватъ по пѣргави. Дажбата на солта бива:

За млѣчна крава	30—45 гр.	за 1 день
" конь	20—30 "	" " "
" овца	6—8 "	" " "
" свиня	10—15 "	" " "

Млѣко за дѣца. Знаено е, че млѣкото което се употребява за хранение на дѣцата трѣбва да бже най-доброкачествено и да произхожда отъ съвършено здравъ добитъкъ. Отъ многото опити правени установило се, че най-добро млѣко за дѣца е онова, което произхожда отъ здрави крави (особено не заразени отъ охтика), хранени съ яриа отъ овесъ и ячменъ и съ лѣнено сѣме; а на-противъ, най-лошо качествено е млѣкото, произхождащо отъ млѣченъ добитъкъ храненъ съ: пѣвкло, сурови картофи, кюспе отъ рапица и памукъ, яриа отъ уроръ и конски бобъ, слама отъ грахъ, бобъ и уроръ, остатъци отъ разнитѣ фабрики, като: отпадъци отъ захърни, пивоварни, скорбялни и спиртни фабрики и всѣкакъвъ видъ храна, която е развалена или плѣсенясала. По тѣзи именно съображения, Берлинската административна власть е забранила храненето на млѣчния добитъкъ, млѣкото отъ когото се употребява за малки дѣца, съ горѣизброенитѣ храни. Отъ това вѣки вижда, какво голѣмо внимание се обръща въ другитѣ европейски държави върху качеството на дѣтското млѣко. Да ли не е дошло вече врѣме и у насъ санитарнитѣ власти да се позамислятъ върху този важенъ за общественото здравие въпросъ?

Познаване на туберкулозни крави. Въ другитѣ по-напрѣднали страни, скотовѣдцитъ познаватъ дали иматъ между кравитѣ и такива, които сж заразени отъ туберкулоза (охтика) посредствомъ едно вещество, което се нарича *туберкулинъ*. Вкарва се опрѣдѣлено количество отъ това вещество (отъ 1 до 5 см.³) въ кръвта на кравата, по-срѣдствомъ особенни машинки и слѣдъ 10 часа наблюдава се съ помощта на топло мѣра, да ли сж е повишила или не животната топлина на кравата, въ сравнение съ тази, която е имала 1 день прѣди да се подложи на опита (нормалната топлина на кравитъ е 38 до 38.5°). Ако слѣдъ употреблението на туберкулина топлината на кравата се повиши съ повече отъ 1.5°C, или както се казва по научно, ако кравата реагира, то е знакъ, че тя е заразена отъ туберкулоза и то толкова повече, колкото повече се повишава топлината ѝ. Въ другитѣ европейски държави е обичай, нѣкъдѣ е задължително съ законъ, че щомъ въ една краваиница нѣкоя крава реагира отъ употреблението на туберкулина, то тя се отстранява отъ краварницата и се бракува като негодна за получаване отъ нея млѣко.

Необѣте главняво жито. У насъ има още много земледѣлци, които невѣрватъ, че отъ главняво сѣме излиза и главняво жито; когато опита е доказалъ вече, че много рѣдки сж случайтъ, когато отъ главняво сѣме да не излизъ подобно жито; тѣзи случаи сж само въ години, когато условията сж съвсѣмъ неблагоприятни за развитието на главнята; ето защо, земледѣлцитъ не трѣбва никога да сѣятъ главняво жито. Ако ли пѣкъ нѣматъ на разположение здраво сѣме и не могатъ да си доставятъ отъ другадъ, то допуща се сѣненето на заразеното отъ главнята сѣме, нъ прѣдварително трѣбва да се пѣри като се остави сѣмето да стои 12 ч. въ 1/2 % растворъ отъ синъ камѣкъ, а слѣдъ това да се натопа само 5 минути въ 6% растворъ отъ варовито млѣко.

Какъ може да се ототрани къртицата отъ едно мѣсто, безъ да се убива. Безспорно е, че къртицата принадлежи къмъ най-полезнитѣ животни и смѣло може да се нарече истински помощникъ на земледѣлца. Нѣ има мѣста, гдѣто нейното появяване не се посрѣща така добръ отъ земледѣлца, такива мѣста сж: бостанитъ, градинитъ, цѣвѣницитъ и др. и въ такъвъ случай, вмѣсто да се търси срѣдство да се убие къртицата, по-добръ е да се отпѣди отъ това мѣсто, за да огие другадъ, гдѣто ще бже полезно. Отпѣждането на къртицата става най-добръ като се турятъ въ нѣколко нейни дупки парцали намазани съ газъ или карболова киселина; тази меризма къртицата не може да издържи, за това веднага напуща

това мѣсто и никога вече не се завръща обротно тамъ.

Срѣдство противъ диарията (дрисъка) у телцѣтъ. Като отлично домашно срѣдство противъ диарията у телцитѣ и свинѣтъ сж прѣпоръчва даванието 2—3 дни наредъ, заедно съ другата храна, оризова вода. Приготовлението на тази вода става така: зема се опрѣдѣлено количество оризъ, залива се съ вода и се вари, получената отначало гъста течностъ се отлива, а останалия оризъ се залива съ ново количество вода и се вари; това доливане на ориза и отливане на течността продължава до тогава, до гдѣто ориза уври добръ. Получената по този начинъ течностъ се налива въ млѣко, или се смѣсва съ храната и се дава на добитъка догдѣто спрѣ диарията.

Глината като отличенъ домашенъ лѣкъ. Чистата глина има това добро свойство, че поглъща много жадно влагата, топлината и разнитѣ мѣризи, затова се употребява за цѣрението на такива болести по добитъка, при които се има нужда да се намали топлината, или влагата на болната частъ на тѣлото на животното. Че глината дѣйствително има способността да поглъща влагата доказано било така: земено било едно парче мѣсо, около 30 гр. и се обвива въ дебелъ пластъ глина, гдѣто се оставя да стои около 10 дни, слѣдъ което се изважда и притеглява. При второто теглението било намърено, че парчето мѣсо тегило само 10 гр. и било толкова сухо, че отъ пиение даже се тремало. По тѣзи причини, глината дѣйствува много добръ при разнитѣ отоци, изгаряние, възпаление въ ставитѣ, при схватанието и т. н. Употреблението ѝ става като се полѣе съ оцетъ, омѣси се добръ и се слага на болната частъ, слѣдъ което се прѣвърва съ вѣлненъ или фланеленъ парцалъ. На способността ѝ да поглъща топлината се дължи употреблението ѝ за цѣрението „Червенката“ у свинѣтъ. Въ нѣкой мѣста „Червенката“ у свинѣтъ цѣрѣтъ като ископаватъ единъ трапъ, въ който поставятъ болната свиня ѝ е покриватъ пѣлата съ глина. Не сж биле рѣдки случайтъ, гдѣто болнитѣ свинѣ отъ „Червенка“ сж оздравявали само като сж лѣкувани по този начинъ. Освенъ въ естествениати ѝ форма, глината се употребява и въ исушена форма и стрита на прахъ.

Срѣдство противъ пукнатото коноско копѣто. Зема се по равна частъ восѣкъ и медъ и се размѣсва на слабъ огънь. Промива се добръ копѣто на коня съ хладка вода, подиръ което, намазва се съ тази смѣсъ посредствомъ една четка. Слѣдъ нѣколко подобни намазвания, копѣто зарастава.

ХРОНИКА.

Окръжно писмо. Управляющия дѣлата на Централния Управителенъ Комитетъ на Българския Землед. Съюзъ е изпратилъ до г. г. прѣдсѣдателитѣ на околийскитѣ и селски землед. дружби едно окръжно писмо, въ което, като имъ съобщава, че по причина на беззаконнитѣ мѣрки взети отъ страна на настоящето узорпаторско правителство, втория земледѣлски конгресъ въ Плѣвенъ не се състоя, дава имъ цѣлъ редъ наставления по случай отсрочения земледѣлски конгресъ за въ София на 3 Декемврий н. г. Ние отъ своя страна, молимъ всички прѣдсѣдатели на дружбитѣ да прочетѣтъ това окръжно писмо, въ едно отъ тѣхнитѣ засѣдания, за да стане достояние на всички членове отъ дружбитѣ и да строятъ възможното по него.

Въ редакцията ни постѣпватъ постоянно оплаквания отъ нашитѣ абонати, както и отъ прѣдсѣдателитѣ на дружбитѣ, че нѣкой броеве отъ вѣстника ни никакъ не получавали, а нѣкой получавали много късно. Като констатираме този скърбенъ фактъ, не можемъ да не не искажемъ своето най-дълбоко съжеление, за гдѣто властимащитѣ младодеали, като че имъ се иска да укѣпавѣтъ и тѣзи до извѣстна степенъ запазени у насъ институти: телеграфитѣ и пошитѣ. Прѣди нѣколко мѣсеци, началника на желѣзо-пѣтната станция въ Образцовия чифликъ — Даскаловъ, подкупенъ отъ потѣпалия до уши отъ прѣстѣпления модеренъ (?) директоръ на тамошното училище Н. Бъчваровъ, давалъ прѣписи отъ частнитѣ телеграми на учителитѣ на директора, който

ималъ по онова време интересъ да знае телеграфната кореспонденция на на свойте учители. Още тогава (прѣди 10 мѣсеца) е заведено углавно дѣло както противъ н-ка на станцията, така и противъ *образцовия* (?) директоръ Бъчваровъ, но и до днесъ днешенъ тѣзи хора не само че не сж поканени да се явятъ на подсъдимата скамейка, но се държатъ, за позоръ на отечеството ни, на чело на управлението: едина н-къ станции, а друия — директоръ на едно въспитателно заведение. Тежко ни! Въ минлия брой на вѣстника си, съобщихме за една фалшификация на една телеграма на земледѣл. съюзъ; слѣдъ насъ съобщихъ нѣколко спозиционни вѣстници за отваряннето на частни писма въ пощенскитѣ станции, днесъ се оплакваме отъ нередовности въ пошитѣ, но дали ще ни чуже нѣкой, ние не знаемъ. Знаемъ само това, че нѣма кому да се оплачимъ вече, защото никой те не чува и никой не иска да мисли даже за управление на работитѣ у насъ, а камо ли да започне да ги управа!!.. Горко ни!...

Митингъ. Въ с. Саржаръ, Свищовска околия, е имало митингъ, на който сж присѣствували 290 души и сж вземали слѣдующето рѣшение: да се иска настоятелно за отмиѣнето закона за десетъка; прѣмахването на данъка „Бегликъ“; намалението на общинскитѣ налози и пѣтната повинностъ; намаление срока на военната служба; даванието подъ сждъ на настоящето правителство за всички беззакония извършени досега и отмиѣнение закона за пенсийтѣ.

Вноски за съюзната каса. Отъ досегашната смѣтка на съюза се вижда, че внесената до сега сума отъ дружбитѣ, за смѣтка на съюзната каса, е било недостатъчно да покрие малкиятъ расходи по съюза, за това послѣдния е билъ принуденъ да се ползува отъ и безъ това оскъдниятъ срѣдства на редакцията ни, съ което той (съюза) е спомогналъ за увеличението на дълговетѣ на редакцията спрѣмо печатницата; ето защо, ние си позволяваме да помолимъ всички делегати, които ще дойдатъ на II конгресъ въ София, да донесатъ съ себе си и припадающитѣ имъ вноски за смѣтка на съюза, съгласно устава на послѣдния, та да може да се внесе една по-голяма сума на печатаритѣ на вѣстника ни, които ни заявяватъ, че въ противенъ случай, ще спрѣтъ печатанието на вѣстника.

Разискванията по отговора на Тронното Слово пакъ отложени. Два пѣти наредъ се постоа на двевенъ редъ въ Народното Събрание проекта на отговора за Тронното Слово, но и двата пѣти се отлага. Първия пѣтъ се отложи съ мотивъ, че докладчика по изработването проекка на Тронното Слово не билъ още готовъ; а втория пѣтъ — понеже отсъствувалъ Г-нъ Министръ-Прѣсѣдатель, а въ негово отсъствие не можало да се разиска. Когато лесно е всеки да се сѣти, че истинската причина за отлагането отговора на Тронното Слово се състои въ това, че правителството, съ постѣпки унижителни за нашето достойнство, като самостоятеленъ народъ, чака да получи многоочакваното извѣстие отъ своя месия — секретаря въ турското комисарство, който е испратенъ въ Цариградъ, за да види какъ стои въпроса съ Султанското Ираде, относително митната ни конвенция съ Турция. Отъ този скръбенъ фактъ, всеки може да види до какво унижително положение докарва настоящето правителство работитѣ у насъ!...

Тъкмо когато пирахме горнитѣ редове получихме извѣстието, че секре-

таря на турското комисарство г. Джоржъ Харфунъ Ефенди се завърналъ вече въ София, така че можемъ да бждемъ вече сигурни, че ще бжде разискванъ проекта по отговора на Тронното Слово.

Не бивалъ позоръ. Сегашнитѣ министри, като се убѣдихъ вече, че докараното отъ тѣхъ положение на държавнитѣ ни работи е безисходно, вслѣдствие на което тѣ ще бждѣтъ заставени да напуснатъ властта, започнахъ да си сговарватъ единъ другиму вината за това лоше положение на работитѣ. Втория официозъ в. „Отзивъ“, въ послѣднитѣ си броеве говори за голѣми кражби и намѣсва името на Министра на Общитѣ Сгради. Вѣстника „Телеграфъ“, който се смѣта органъ на министра на войната, при всичко, че послѣдния отказва, печати цѣлъ редъ документи, съ които иска да хвърли всѣкаква отговорностъ отъ послѣдствията за участието на войската въ Шабла, Дуранъ-Кулакъ и др., а всичко това да хвърли върху други лица, а най вече върху министра Радославова. Болшинството въ Народното събрание постоянно шиканира М-стра на Финансийтѣ, като искаха даже да назначатъ анкета за ревизирането на Народната банка. Министритѣ, както и нѣкой отъ депутатитѣ на болшинството се ругаятъ публично единъ други. Всичко това доказва, че настоящето правителство е нараскапване и че то ще падне. Земледѣлци, бждете готови . . .

По Народното събрание. Никогъ Народното събрание не е така бездѣйствувало, както нѣст. година. Цѣлъ мѣсець вече става отъ както е открито, но то още не се е прѣдало на сериозна работа. Бюджетопроектитѣ, съставляюща най сериозната работа на камарата, още не сж внесени. Види се, че се чака да дойде надвечернето за распуснанието на камарата, та да можѣтъ да се прѣкаратъ въ нѣколко часа. До сега, отъ по сериознитѣ законопроекти, сж минѣли на трето четение законопроектъ за измѣнение закона за градскитѣ общини и на второ четение законопроектъ за полицията. Въ слѣдующето заседание ще бждѣтъ разгледани: 1) Проектъ по отговора на тронното слово; 2) Удобрение врѣменнитѣ наредби по печата; 3) Нѣкой измѣнения и допълнения на закона за филоксерата и този за повдигането на овощарството и др.

Самоизобличение. Въ заседанието на Народното събрание, когато се приемалъ законопроектъ „за отчетността по бюджета“, министра на финансийтѣ, г. Теневъ, като отговарялъ на обвиненята хвърляни върху му отъ г. Каравелова, по назначението на контролната комисиия, казалъ буквално слѣдующето: „не може да се има доверие въ чиновницитѣ; правителството нѣма доверие въ себе си, па и самъ министра нѣма доверие въ себе си“. Това самопризнание на г. Тенева, колкото е искрено, толкова е унижително за държавата ни, че на чело на своето управление, а пай вече на финансийтѣ си, има такива лица въ неспособността на които ние никога не сме се съмнявали.

Лоши успѣхи. Нашето правителство успѣ да прокара въ тронното слово хвалбатѣ си, че нашитѣ отношения съ Сюзеренната държава сж най приятелски, че Султана за да даде реаленъ изразъ на своята благосклонностъ издалъ ираде за сключването на търговски спогодби и тѣмъ подобни, когато дѣйствителността потвърждава обратното. Извѣстията отъ Македония сж много тревожни: арестуванятия на учители, затварянето на българскитѣ училища, спирането владицитѣ да обикалятъ свои-

тъ епархии, прѣсѣлванията на българското население продължава, а нашето правителство, вмѣсто да земе нѣкакви мѣрки противъ това, продължава да води своята унижителна за държавата ни политика спрѣмо Турция. Ние нѣмаме нищо противъ това, да бждеме въ приятелски отношения съ Турция, както и съ всички останали европейски държави, но стига това правителство да не бжде притворно и въ врѣда както на нашитѣ интереси, така и на интереситѣ на наши еднородци.

Както ще видѣтъ читателитѣ отъ напечатаното въ настоящий брой обявление, вѣстника, отъ 1 Декември нататъкъ, ще бжде испращанъ само на платилитѣ наши абонати и на никого други. Прочее, молимъ всеки, който обича да четѣ, да си плати.

Слушаме, че сп. „Орало“, издавано отъ земледѣлското дружество въ София, щѣло да спрѣ отъ нова година. Това, ако излѣзе вѣрно, е твърдѣ печално отъ господата, които стоѣтъ на чело на това дружество. Ние канимъ всички приятели на земледѣлието, да се запишатъ за членове въ Софийското земледѣлско дружество, за да дадемъ новъ животъ на това иначе толкова полезно за страната ни дружество.

Нови земледѣлски дружби.

Въ с. *Одърне* е основана земледѣлска дружба съ слѣдующия съставъ: Прѣсѣдатель: А. Митовъ; Дѣловодител: Ив. Боевъ и Касиеръ: Нечо Рачовъ. Дружбата се при съединява къмъ Земледѣлския съюзъ.

Въ с. *Козарско* е основана земледѣлска дружба, която се присъединява къмъ съюза. Въ настоятелството сж избрани: Прѣсѣдатель: Димитръ Лабовъ; Дѣловодител: Илия Симеоновъ; Касиеръ: Стоянъ Стоиловъ.

Списъкъ на делегатитѣ, които сж успѣли да се явятъ въ редакцията ни и запишатъ имената си, по случай на II земледѣлски конгресъ въ гр. Плевенъ, придружени съ бѣлѣжки, относително спѣякитѣ правени отъ страна на властта:

(Продължение отъ брой 8)

Данаилъ Юруковъ с. Ново-Село (Пазарджиско).
Тодоръ Станевъ, делегатъ отъ с. Бутово.
Недѣлко П. Вацаковъ, делегатъ отъ с. Бутово.

Иларионъ Геновъ, делегатъ, с. Българско Сливово, Свищовско.

Днесъ на 29 въ 3 часѣтъ слѣдъ полунощъ, дойдохме съ трена на гара Плевенъ. Стражаритѣ ни задържаха малко на гарата. Послѣ ни пукоаха, за да ни арестуватъ отъ хотела въ градътъ и ни откаралъ въ участъка, гдѣто стоиме до къмъ 8 до 9 часѣтъ, прѣдъ обѣдъ. Дойде околийския началникъ Ив. Златевъ и ни распита какви сме и защо сме дошли и ни пукоаха.

Дичо Дочевъ, Петръ Нидѣлчовъ село Коповъ, Русенско; Маринъ Ивановъ, Дечо Консуловъ, село Тръстеникъ, Русенско; Бени Кръстевъ, Маринъ Ватѣджиевъ, Атанасъ Юрановъ, село Пиргосъ, Русенско. — Делегати.

Георги П. Стефановъ, делегатъ, с. Леденикъ, Търновско; Гено Недѣлковъ, делегатъ, с. Мусинъ, Търновско; Гено Тотевъ, делегатъ, с. Мусинъ, Търновско; Вѣлко Стояновъ, делегатъ, с. Хотница, Търновско; Георги Найденовъ, делегатъ отъ Хотненската землед. дружба.

Цочо Ралчовъ, Б. Дуновъ, Любомиръ Димитровъ, Маринъ Стефановъ, делегати, отъ с. Дол. Дѣбникъ, Плевенско; Петръ Данчовъ, делегатъ, с. Рибенъ, Плевенско.

Петръ Танковъ, Димитръ Стояновъ, Герго Ивановъ, Михалъ Пеловъ, Маринъ Вѣтковъ, Петко Ив. Широковъ и Вѣлко Йотовъ, конгресисти, отъ с. Дол. Дѣбникъ, Плевенско.

Петръ Янковъ, с. Драгово, Прѣславско. Когато трѣбваше отъ с. минахъ прѣвъ г. Прѣславъ, за да си упълномоща адвокатъ, защото имахъ връчена призовка на 30 и испратена по стражаръ. По едно време срѣдна ме единъ непознатъ стражаръ, който ме попита да не съмъ видѣлъ В. Янковъ, но азъ му отговорихъ, че не съмъ го виждалъ, но той не ме позна, защото бѣхъ прѣоблѣченъ. Антонъ Митовъ, с. Салмановъ, задържанъ въ гарата Плевенъ половинъ часъ.

Атанасъ Спасовъ, Провад, делегатъ. При трѣгване арестуванъ отъ началника; Тодоръ Ноевъ, Провад, делегатъ арестуванъ на Плев. гара; Леостеръ Обрѣтеновъ, Провад, делегатъ, арестуванъ на Плев. гара; Колю Стефановъ, Провадскитѣ делегати и Гавраилъ Цанковъ, прѣсѣдатель на Провад, дружба и делегатъ. Арестуванъ въ Плевенъ.

Станчо К. Мутафовъ и Руско Колевъ отъ с. Злокученъ, Прѣславско; Юрданъ Матевъ, делегатъ отъ с. Вѣла Черква, Търновско; Д. Рачевъ отъ с. Вѣла Черква; Илия Колевъ, с. Върбовка. Арестуванъ 12 часа; Иосифъ Д. Влаевъ, с. Върбовка, Свищовско; Димитръ Хр. Поповъ и Лазаръ Моановъ, с. Патришъ, Павликяно.

Ангелъ Геновъ Каблешковъ, с. Кацеловъ, Вѣленско; арест. Нетко Колевъ, Новъ Градъ, Свищов-

ско; Колю К. Минчовъ и Димитръ Ивановъ отъ с. Александрово, Свищовско; Недѣлко Добревъ, с. Юсинче, Разградско. Арестуванъ въ участъка, (слѣдва)

ЯВЯВАМЕ за знание, че спираме испращането на вѣстника на всички, които не си прѣдплатятъ до края на т. м. Ноември. Порѣчки не придружени съ абонамента не се изпълняватъ.

Редакцията.

Плевенско Спестовно Акц. Земледѣлско Дружество „Нива“.

О Б Я В Л Е Н И Е
№ 1840

Дружеството извѣстява на г. г. интересующитѣ се, че обявената на 13 того продажба, съ обявление № 1784 публикувано въ вѣстникъ „Народенъ Пазителъ“, брой 8, не се състоя по неявяване на конкуренти, затова втора продажба на сжитѣ прѣдмети се обявява за 20 того въ 9 часа сутринъта въ дружественното помѣщение.

Надаванетоъ ще стане отъ цѣната, която даде първий явивши се купувачъ.

гр. Плевенъ 14 Ноември 1900 г.
Отъ Дружеството.

ОБЯВЛЕНИЕ ОТЪ СЖДЕБНИЯ ПРИСТАВЪ

№ 13891

Извѣстявамъ, че отъ 20 Ноември до 21 Декември т. г. до 5 часа послѣ обѣдъ ще се продава на публиченъ търгъ въ канцеларията ми въ гр. Плевенъ, слѣдующий недвижимъ имотъ, а именно:

1) Една къща, въ г. Плевенъ. IX кварталъ, съ дворно мѣсто отъ 276 кв. метра, направена отъ простъ дървенъ материалъ, покрита съ керемиди, отъ 2 стай, при сѣседи: Стоянъ Митовъ, Георги Ивановъ, Иванчо Неновъ и пѣтъ; оцѣнена за 250 л.

Горния имотъ принадлежи на покойний Цвѣтанъ Ивановъ отъ гр. Плевенъ; има и други зацрѣщения; продава се по вѣзискането на Георги Ив. Узуновъ отъ гр. Плевенъ вт 383 л. 80 ст., лихвитѣ и разискиитѣ п. изпълнителния листъ № 6070 на Плевен. Град. Мир. Сждия.

Надаванетоъ ще почне отъ първоначалната цѣна.

Разглежданието книжата и надаване-то може да става всеки присѣственъ денъ въ канцеларията ми.

гр. Плевенъ 3 Ноември 1900 г.

Дѣло № 281 / 900 г.

Сждебенъ Приставъ: Т. П. Алексиевъ.

Българско Акц. Винарско Дружество „Гроздъ“ въ гр. Варна.

Длъжността Директоръ-винарь, при дружеството е вакантна, желающитѣ да я заематъ, да се отнесѣтъ съ заявление до управителния съвѣтъ.

Ще се прѣдпочете кандидата, свършилъ специално по винарството и практикувалъ при нѣкоя изба въ България, или въ странто.

Отъ управителний съвѣтъ

О Б Я В Л Е Н И Е

Настоятелството на Одърненското дружественно читалище: „Ив. Вазовъ“, въ с. Одърне, Плевенска околия, обявява за знание на интересующитѣ се, че то дава подъ наемъ читалищний дюгенъ, находящъ се въ сжщото село на главний площадъ, който има кафене и дюгенъ на долний етажъ и една доста голѣма стая на горний.

Интересующитѣ ще се отне-сѣтъ за споразумение до Господина Ангелъ Митовъ въ с. Одърне, който е упълномощенъ отъ настоятелството да опрѣдѣли цѣната и срока на отдаването, най късно до 6 Декември н. г., слѣдъ който денъ ще се възложи на оно-гова, който е далъ най добра цѣна.

с. Одърне, 6 Ноември 1900 год.

За прѣсѣдатель,
Секретаръ: Ст. Каракировъ.